

ARBETSBLAD LILLA AKTUELLT SKOLA, VECKA 9

Lilla Aktuellt skola är ett samarbete mellan SVT och UR. Programmet sänds på fredagar kl 10 på webben och i SVT Barn kl 14.25. Programmet tar upp veckans viktigaste händelser och vänder sig primärt till barn i mellanstadieåldern som tittar i klassrummet. Arbetsbladet består av faktafrågor och diskussionsfrågor som är kopplade till nyhetsinslagen och programpunkten "mediesnacket". Programmen och annat material hittar du på urplay.se/lilla

-----

Nyheten om att Ryssland har inlett en invasion av Ukraina är en otäck och svår händelse som kan väcka tankar och känslor. Dina elever kan ha behov av att prata om det de ser och hör. Lilla Aktuellt Skola har tagit fram arbetsblad med diskussionsfrågor att utgå från för att prata med elever om oro kring det som händer i Ukraina. [Här kan du ta del av arbetsbladet med diskussionsunderlaget.](#)

Nyhetsquiz med fokus på källkritik

Quizfrågorna finns också online, om ni vill göra dem digitalt. [Här är länken.](#)

Mediesnacket är en del av Lilla Aktuellt skola och handlar om mediefördjupning på olika sätt.

Mediesnacket i Lilla Aktuellt skola finns också som egna korta program [här](#).

1. Vilken mening beskriver bäst vad källkritik är?
  - A. Att man inte ska lita på något av det man ser, hör och läser.
  - B. Att man ska lita på allt man ser, hör eller läser.
  - C. Ett verktyg för att avgöra om en källa är trovärdig eller inte.
2. I veckans avsnitt får du flera tips om hur du kan avslöja fejkvideos. Vilka av tipsen nedan nämns i inslaget?
  - A. Vem ligger bakom klippet och varför sprids det?
  - B. Har fler lagt upp klippet? Finns det på olika sorter sajter, inte bara sociala medier?
  - C. Stämmer alla detaljer i klippet?
3. I rysk media använder man inte ordet krig om det som pågår i Ukraina. Det är ett exempel på propaganda. Vad menas med propaganda?
  - A. Att sprida en åsikt och försöka övertyga andra.

- B. Att ljuga om något.
C. Att tvinga någon till något.
4. Våldsamma klipp har spridits. De verkade komma från Ukraina, men de var i själva verket helt andra klipp, till exempel från tv-spel. Att ta ett klipp och använda i ett annat sammanhang för att luras, vad är det exempel på?
A. virtual reality
B. augmented reality
C. fake news
5. Invasionen av Ukraina startade den 24 februari, men redan 2014 trappades konflikten upp mellan Ryssland och Ukraina kring en halvö i Svarta havet. Vad heter den halvön?
A. Krimhalvön   B. Kamtjatkahalvön   C. Kolahalvön
6. I onsdags rapporterades om hur många som har flytt sedan invasionen av Ukraina startade. Hur många har lämnat landet på en vecka?
A. nästan 100 000
B. nästan 1 000 000
C. nästan 10 000
7. Ryssland utsätts nu för sanktioner från många länder. Vad betyder ordet sanktion?
A. undantag från lagar och regler
B. ett straff utan att använda våld, ofta ekonomiskt
C. demonstrationer
8. På måndag kommer signalen *Viktigt meddelande* att testas. Den testas fyra gånger per år. Vad kallas den?
A. Hesa Fredrik
B. Hesa Erik
C. Hesa Eskil

Diskussions- och mediesnacksfrågor

- TV-tornet i Ukrainas huvudstad Kiev attackerades i veckan. Varför vill man attackera ett lands tv-torn i ett krig? Fundera tillsammans.
- Många flyr just nu från Ukraina, men alla män mellan 18 och 60 måste vara kvar i landet för att hjälpa till att försvara det. Vad tänker du om det?
- Rysk media använder inte ordet krig när de beskriver invasionen av Ukraina. Varför då, tror du?
- Har du sett de fejkade klippen från kriget i Ukraina i ditt eget flöde? Varför tror du att någon vill sprida sådana falska klipp? Hur känns det att se obehadliga och våldsamma klipp?
- Yttrandefrihet innebär att vi har rätt att uttrycka åsikter och tankar, så länge vi inte kränker någon annan. För att ett land ska räknas som en demokrati måste det vara yttrandefrihet i landet. Varför är det så? Hur hänger yttrandefrihet ihop med demokrati?
- Varför är det viktigt med källkritik? Försök komma på minst tre argument.

Extrafråga

Magdalena Andersson höll ett tal till nationen i tisdags. Hon sa då bland annat att vi ska vara försiktiga med att sprida information om det svenska försvaret. Den här uppmaningen har vi i Sverige fått förut, under andra världskriget. Då fanns det en kampanj som kallades för "En svensk tiger". Uttrycket kan tolkas på två sätt. Hur då?

Fria ordets dag

Fria ordets dag är en kostnadsfri digital lektion för sjätteklassare på 40 minuter om yttrandefrihet, källkritik och sociala medier som anordnas av UR, SVT, SR och lokala tidningar runt om i landet. Det finns också ett arbetsblad med tillhörande quiz till lektionen. Läs mer och anmäl er [här](#).

Facit: 1C, 2A+B+C, 3A, 4C, 5A, 6B, 7B, 8A

Upphovsrätten till innehållet i den här lärarhandledningen tillkommer UR, om inte något annat särskilt anges. Handledningen får endast kopieras, distribueras digitalt och visas i undervisningssammanhang.